



Maria Larssons evige øjeblik

En fascinerende historie og et tidsbillede
Af Jes Nysten

Man forstår godt, at Jan Troell blev fascineret, da han blev præsenteret for denne forunderlige men sandfærdige historie fra begyndelsen af 1900-tallets Skåne om en finsk-svensk proletarkvindes opdagelse af, hvordan et kamera kan indfange og fastholde elementer af livets storhed og godhed, som trods det daglige og nedværdigende slid gør livet værd at leve.

Maria er gift med den brovtende, drikfældige og pigeblade havnearbejder Sigfrid og har rigeligt at gøre med at få dagligdagen til at hænge sammen som mor til syv

børn. Hun har engang vundet et fotografiapparat, som blot har ligget i bunden af et skab. For hvad i al verden skal man bruge sådan et til? For at skaffe lidt penge til mad finder hun det frem og forsøger at få det solgt hos fotohandleren hr. Pedersen. Men han viser hende dette apparats forunderlige magi:

Ved hjælp af solens lys og fotolinsen 'fanger' hun billedet af en sommerfugl, der sidder i vinduet, inde i sin hånd. Lidt i spøg beder han hende om at lukke hånden om dette magiske, men flygtige billede og holde fast på det! Poetisk og smukt i al sin enkelhed kommer dette til at blive filmens gennemgående symbol: Hun har bogstavelig talt fanget denne magi og er i stand til at holde den fast resten af sit liv. Hun får apparatet med hjem og begynder i smug at eksperimentere og skabe flere magiske øjeblikke. Hun er i stand til - ved hjælp af kameraet - at se det, som andre ikke ser og fastholde det på sine foto: det smukke midt i det grimme og nedrige, øjeblikke af glæde og godhed midt i den traurige kamp for overlevelse.

Filmen slutter smukt og enkelt ved at gribe tilbage til det tidlige billede af sommerfuglen, som hun dengang 'gemte' i sin hånd. Hun tager her til sidst et billede af sig selv med kameraet inde i et spejl, hvorefter hun efterfølgende - lempeligt - hjælper en sommerfugl, der sidder i vinduet, ud gennem vinduet - ud i friheden. Nu kan hun endelig give slip på sit livs 'sommerfugl'.

Filmen har Maria som omdrejningspunkt, men hendes historie er lagt ind et storslået og minutøst fortalt historisk epos, som naturligvis leder tankerne hen på Troells tidligere værker som f.eks. "Udvandrerne". Historisk korrekt ned i mindste detalje og med kompositorisk overblik skabes et troværdigt billede af det ekstremt hårde proletarliv i Sverige i begyndelsen af 1900-tallet. Men samtidig er der fint indfangede øjeblikke af omsorg og humor, som er så karakteristisk for en sand kunstner af Troells kaliber.

Filmen lever først og fremmest af Troells magiske kunnen (han står selv bag kameraet), men en afgørende grund til at filmen magter at holde os fanget gennem de 2 ½ time, den varer, er også de overbevisende skuespilpræstationer. Maria Heiskanen spiller den på en og samme tid kuede og stærke Maria overbevisende neddæmpet og renfærdigt. Man fornemmer, hvordan hun bruger mange kræfter på at holde sammen på sig selv, men i glimt oplever vi dog både hendes sammensparede

vrede, men også de små sprækker af glæde og varme. Det sidste særligt, når hun er sammen med hr. Pedersen, der har bibragt hendes liv denne ekstra dimension af magi. Den altid overbevisende Mikael Persbrandt brillerer i rollen som hendes mand Sigfrid, en både charmerende og aldeles frastødende kæmpe af indestængt vrede og selvhad, på samme tid uudholdelig, men også med en ægte følt kærlighed til sin kone. Jesper Christensen leverer en udsøgt og stilfuld præstation som den fine gentleman, fotohandler Pedersen, der giver Maria det afgørende skub videre, men som alligevel ikke tør tage det endelige skridt!

Alt i alt har vi med denne film fået et godt eksempel på, at denne særlige 'magiske' svenske historiefortælling på film lever og har det godt.



Filmfakta

Maria Larssons eviga ögonblick - Sverige/Danmark 2008 - Instr.: Jan Troell - Manus: Jan Troell, Agneta H. Troell, Niklas Rådström - Medv.: Maria Haiskanen, Mikael Persbrandt, Jesper Christensen, Ghita Nørby, Hans Henrik Clemensen, Emil Jensen - 110 min. - Biografpremiere d. 31/10 2008 - Udlejning/pressebilleder © Sandrew Metronome

Links

<http://www.philm.dk/default.asp?CallParam=visfilm&IdParam=2462>

<http://www.eyeforfilm.co.uk/review/everlasting-moments-film-review-by-jennie-kemode>

<http://www.nytimes.com/2009/03/06/movies/06ever.html>

<http://variety.com/2008/film/awards/everlasting-moments-1200471054/>